

“De Wekker”, maart 1955, 9^e jaargang, nummer 1.

Ontvangen van Rob Lampen, Rotterdam.

WERKPLAATS
EN
KANTOOR

9e Jaargang - Maart 1955 - Nr. 1

De Wekker

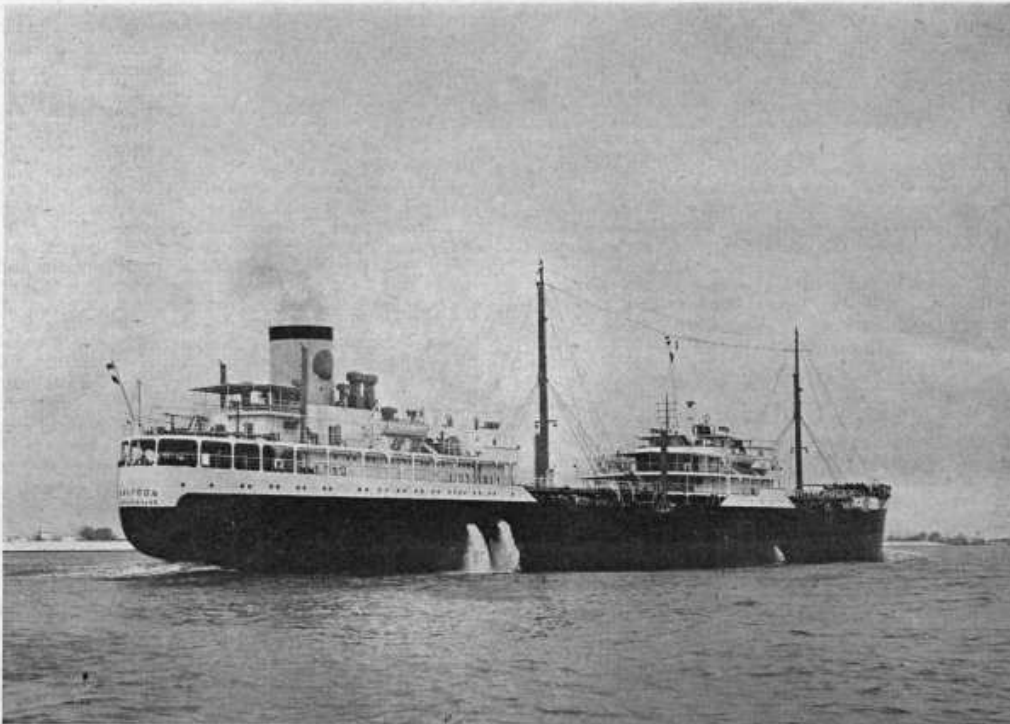
Maandblad van de Vereniging
van Personeel in dienst bij De
Rotterdamsche Droogdok Maat-
schappij en Scheepsbouw Mij
„Nieuwe Waterweg“ W. E. K.

Opgericht 21 April 1944
Kon. erkend 16 Mei 1951

WETENSCHAP
EN
KUNST

REDACTIE-ADRES: BISONSTRAAT 14 - ROTTERDAM-ZUID

SECRETARIAAT: M. P. v. d. BORDEN, GROEN VAN PRINSTERERSTRAAT 51 B - ROTTERDAM - TELEFOON 85897

Een tewaterlating, een aflevering en een opdracht

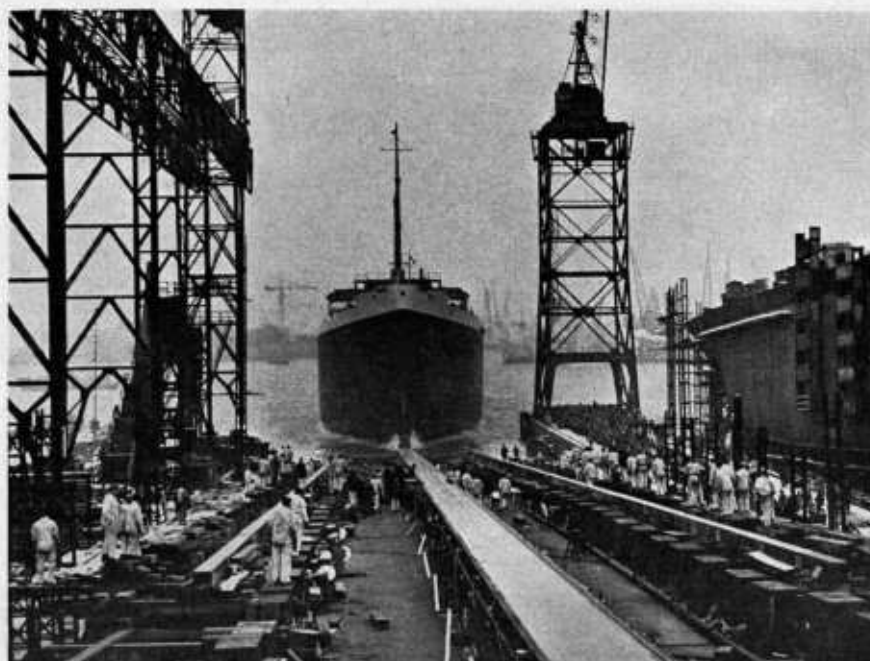
Een tewaterlating

Februari is voor de R.D.M. een merkwaardige maand geweest. Binnen een tijdsverloop van nog geen veertien dagen liep er een schip te water, werd er een afgeleverd en ontvingen wij de opdracht er een te bouwen.

Op Zaterdag 19 Februar j.l. om 14 uur 45 liep met goed gevolg van helling 7 te water het enkelschroef stoomturbine-tankschip Kabylia (ons bouwnummer 289). De hierbij gebruikelijke ceremonie werd verricht door mevrouw S. de Booy-van Benckendorff, echtgenote van

de vice-admiraal, Chef Marinestaf en bevelhebber der zeestrijdkrachten.

Na afloop van deze „doop“ dankte onze directeur, Ir Van der Pols, mevr. De Booy voor haar medewerking. In zijn daarop volgende rede bracht Ir Van der Pols de voorziening in de behoefte aan werklieden voor eventueel in onze buurt op te richten werven naar voren en wees er op dat het scheppen van werkgelegenheid die voorziening nog moeilijker zou maken dan die nu al is, aangezien de bestaande bedrijven nog steeds geschoolde vaklieden te kort komen. Levende in

Kalydon, bouwnummer 288, aan de rederij, de N.V. Petroleum Mij „La Corona” over als tweede van een serie van 4 zusterschepen. Het eerste was de op 7 Mei 1954 afgeleverde tanker Katelaysia.

Deze overdracht geschiedde in alle eenvoud aan boord van het aan onze afbouwkade liggende schip. Slechts aan het verwisselen van de R.D.M.-vlag met die van de rederij was dit merkbaar.

Aangezien wij in vorige nummers van De Wekker reeds bij tewaterlating en overdracht van de Katelaysia en de Westertoren de technische bijzonderheden van deze schepen gaven, zullen wij hier niet in herhaling daarvan vervallen.

Een nieuwe opdracht

Nadat wij, zoals in ons nummer van December 1954 werd vermeld, van de Koninklijke Rotterdamse Lloyd opdracht ontvingen voor de bouw van een motorvrachtschip, bouwnummer 294, verheugt het ons thans melding te kunnen maken van het feit dat wij op 14 Februari 1955 opdracht van deze rederij ontvingen voor de bouw van een zusterschip, dat dus door ons gebouwd zal worden onder bouwnummer 295. Dit zal dan het twaalfde schip worden dat wij voor de K.R.L. bouwen.

Februari 1955 is dus een maand van belang geweest, zowel voor onze afd. Scheepsbouw als voor onze afd. Werktuigbouw, want in laatstgenoemde afdeling werden en worden voor deze tankschepen vrijwel de gehele stoomturbine-installaties met de daarbij behorende ketels vervaardigd.

een vrije maatschappij, zullen wij het oprichten van nieuwe werven niet bemoeilijken, echter dient dit niet met regeringssteun te geschieden, want dit zou betekenen dat wij (ook behorende tot de groep belastingbetalers) mede zouden helpen ons zelf te beconcurreren.

Wij zouden daaraan kunnen toevoegen dat de voorziening in de behoefte aan woongelegenheden nog een groter vraagstuk zou vormen dan het nu al is.

Dit, voor zover er van de tewaterlating valt te vermelden.

Een aflevering

Op Vrijdag 25 Februari jl. 's morgens te ca. 11 uur droeg onze directie de gereedgekomen Shell-tanker

EXAMEN LEERLINGOPLEIDING

Op Zaterdag 11 December jl. ving het 26e Bemetel-examen voor de R.D.M.-N.W. aan met het theoretische gedeelte, terwijl de 3e Januari jl. de kandidaten met het werkstuk zijn begonnen.

De examenwerkstukken voor de verschillende vakken waren als volgt:

Machinebankwerken	Perforator
Metaaldraaien	Draaibare boorkop
Modelmaken	Vierwegkraan met kernbak
Plaatwerken	Broekstuk
Plaat- en Constructiewerken	Gloeioven met deuren
Pijpenbewerken	Pijpstuk
Scheepsbeschietsen	Boekenkast
IJzerwerken en afschrijven voor de scheepsbouw	Kast voor reddingsboel

Van de 37 geslaagde kandidaten waren er 3 met een opleidingsovereenkomst en 34 met een leerovereenkomst, nl.:

A Leerlingen met een opleidingsovereenkomst

Praktijk Vakkennis Werkboekje

Vak: Plaat- en Constructiewerken

Plaisier, A.	6	Uitstekend	Voldoende
--------------	---	------------	-----------

Vak: Pijpenbewerken

Gleym, A. W.	7	Goed	Voldoende
Wondergem, W.	9	"	"

B Leerlingen met een leerovereenkomst

Vak: Scheepsbeschietsen

Hout, H. B. in 't	8	Voldoende	Uitstekend
Overlinde, J.	7	"	Goed
Overwater, J.	9	Goed	Uitstekend
Put, C. F.	8	"	"
Ros, S.	9	"	Goed
Vermeer, L.	9	"	"

Vak: Modelmaken

Gerkema, M.	7	Voldoende	Goed
Groeneweg, K. F. W.	7	Goed	Voldoende

Praktijk Vakkennis Werkboekje

Vak: Metaaldraaien

Berg, P. v. den	8	Goed	Voldoende
Duinen, A. v.	8	"	"
Hijkema, C. F.	8	"	"
Krijgsman, J. J.	8	"	"
Oostra, C. L.	8	"	"
Popering, B. L. v.	8	"	"
Strooker, J.	7	"	"
Valster, H.	8	"	"

Vak: Machinebankwerken

Boele, A. L.	8	Goed	Voldoende
Boogaart, T. A.	7	"	"
Doornink, G. J. F.	6	Voldoende	"
Fassatte, H. W.	6	Goed	"
Heiningen, J. v.	7	Uitstekend	"
Hofman, J. P.	8	Goed	Uitstekend
Leunissen, J. T. A.	6	"	Voldoende
Maas, J. v. der	7	Uitstekend	Goed
Overbeek, M. F. v.	6	Voldoende	Voldoende
Snelleman, J. H. C.	8	Goed	"
Stahl, K. H. H. C.	7	"	"
Tuitel, A.	7	"	"
Vos, H. de	6	"	"

Vak: Plaatwerken

Praktijk Vakkennis Uitslaan

Kloe, I. J. de	7	Goed	9	Voldoende
Smit, W.	8	"	10	"
Wessels, W.	9	"	10	"

Vak: IJzerwerken en afschrijven v. d. scheepsbouw

**Uitslaan
Afschrijven**

Dieleman, J. W.	7	Goed	7	Goed
Villerius, E. J.	6	Voldoende	7	Voldoende

Zoals gewoonlijk reikte een der directeuren, nl. Ir Van der Pols, de diploma's met een toepasselijk woord aan de leerlingen uit. Hij hoopte dat de geslaagden, om nog meer bekwaamheid in hun werk te vergaren, bij de R.D.M. of N.W. te werk zullen blijven. Het is bekend dat zij, die op hun 23e jaar in het bezit zijn van het Bemetel-diploma en onafgebroken bij de R.D.M.-N.W. werken, een premie op een spaarboekje wordt uitgekeerd.

De geslaagde kandidaten Tassatte en De Kloe bedankten de Directie en leermeesters namens de leerlingen voor het geduld dat zij bezaten en de moeite die zij gedaan hebben om hen zo ver te brengen.

T. H.

Een product: een brok samenwerking

Wanneer je in een fabriek als frezer, koperslager of revolverdraaier werkzaam bent, of bij de administratie of welke afdeling ook, realiseer je je waarschijnlijk zelden of nooit dat je bezig bent een schakel te leggen in de lange keten van werkzaamheden, die van één of meerdere grondstoffen tot een eindproduct leidt. En toch werk je aan die schakel en anderen, voor en na je, hebben aan andere schakels gewerkt of zullen er nog aan werken tot het eindproduct gereed is.

Natuurlijk zullen aan het ene eindproduct meer arbeidsprestaties ten grondslag liggen dan aan het andere. Doch zonder samenwerking en in zeer veel gevallen zelfs zonder internationale samenwerking doorloopt maar zelden een product alle stadia van grondstof tot eindproduct. Hoeveel landen met de vervaardiging van

een artikel gemoeid zijn, hangt natuurlijk van het te maken voorwerp af.

Een Duitse professor heeft dit eens nagegaan voor een doodgewone huls-, tuin- of keukenparaplu, die hij in al zijn onderdelen ontleedde. Hij kwam toen tot een interessant resultaat. Sedert wij het verhaaltje over zo'n algemeen gebruikt voorwerp als een paraplu hebben gelezen, hebben wij veel meer eerbied gekregen voor het productieproces in het algemeen en een beter inzicht in wat aan het maken van zo'n gebruiksvoorwerp vastzit.

Misschien is het wel aardig te horen wat die Duitse hooggeleerde — die het onderzoek instelde tussen de eerste en de tweede wereldoorlog, hetgeen wij even willen vermelden omdat het dus over een tegenwoordig wat ouderwets „regenscherm" gaat — nu voor ontdekkingen aan die paraplu deed.

De stok bleek vervaardigd te zijn in Hamburg uit een houtsoort die uit Venezuela afkomstig was. Hij was met Japanse lak — geen synthetische dus — gevernist. Het ivoren handvat, dat de stok versierde, was gedraaid uit een in Siberië opgedolven tand van een mammoet, een praehistorische olifantsoort uit de Noordelijke streken. Onder het handvat zat een zilveren ringetje, afkomstig uit Pforzheim, waar het gemaakt was uit zilver van een zilversmelterij uit de Harz, vermengd met Braziliaans zilver en gelegeerd met koper, dat of in Mexico of in de Otariomijnen in Zuid-West-Afrika was gedolven. Een geelkoperen knijpertje aan het onderende van de stok stamde uit een messingpletterij in de Rijnprovincie, doch deze had het koper op haar beurt weer uit Peru en het zink uit België betrokken. Het lood, waarmede dit knijpertje was gevuld, had zijn oorsprong gevonden in Colorado en het antimonium, waarmede het lood vermengd was om het te harden, was uit de Oeral, op de grens van Rusland en Siberië, gehaald. De kleine ijzeren draadnageltjes, waarmede het knijpertje op de stok was bevestigd, hadden Zweden als geboorteland.

Het beweegbare geraamte van de paraplu had het „levenslicht" in een Berlijnse fabriek aanschouwd, waar het gemaakt was uit ijzerdelen, geboortig uit een pletterij en gietterij in het Saargebied. In de scharnieren van het geraamte zaten stukjes balein van een walvis, welke door een Schotse walvisvaarder bij Groenland was gevangen en in Londen ter markt was gekomen.

De zijde, waarmede het geraamte overtrokken was, bleek in Chemnitz in Duitsland geweven te zijn, uit China afkomstig en gekocht door een zaak in ruwe zijde uit Krefeld. De katoen, waarmede de zijde doorweven was, had men op de plantage in Virginia in de V.S. geplukt, waarna ze terechtgekomen was in een Engelse spinnerij te Bradford en geleverd door bemiddeling van een Hamburgse importfirma.

De aniline kleur was in een chemische fabriek te Höchst a/d Main gefabriceerd uit steenkolenteer van een Keulse gasfabriek, die het gas bereidde uit Ruhrkolen.

Zoals bekend is worden de stofbanen bij een paraplu in opgerolde toestand bijgehouden door een elastiekje. Dit laatste was in Hannover vervaardigd uit een gom, afkomstig uit de binnenlanden van Afrika en via Kameroen in West-Afrika geïmporteerd. De hennepvezels, in het elastiekje ingeweven, hadden een reis uit het Philippijnse Manilla moeten maken alvorens in dit elastiekje verwerkt te kunnen worden.

Iedereen weet dat aan het einde van zo'n elastiekje een ringetje zit, dat in dit geval uit een samengesmolten ijzeren buisje bestond, dat in een ijzerfabriek in Silezië was gemaakt. Het knoopje, waar bij dichte paraplu het ringetje omheen zit, bleek geen kunsthoorn te zijn, doch echt, gedraaid uit een hoorn van een buffel, die over prairiën van Argentinië had gedarteld. Het dopje van aluminium-brons dat over de punten van de baleinen werd geschoven als de paraplu dicht was, bleek zijn ontstaan aan een Weense fabriek te danken te hebben. Waar deze haar aluminium had betrokken, vermeldt de historie echter niet.

Ter versiering hing er nog een zijden kwastje aan de haak, die — luxe artikel als het was — natuurlijk uit Parijs stamde. De er voor gebruikte zijde was in Lyon gesponnen en geveerd en de ruwe zijde was geleverd door een kwekerij van zijderupsen bij Milaan. Het karton, waarover het netwerk van de zijden kwast was gespannen, was gemaakt van houtvezels, verkregen van houtsoorten die de Pyreneeën sierden.

Als je er over nadenkt hoeveel menselijk vernuft en arbeidskracht voor zo'n onnozele paraplu zijn aangewend, duizelt het je bijna. Karavanes zijn er voor op weg geweest, schepen en treinen moesten er bij worden ingeschakeld, talloze brieven en telefoontjes waren er voor nodig, diverse contracten moesten worden afgesloten, banken en credietinstellingen speelden in dit gigantische spel mede. Talloze machinerieën zijn er voor in werking gesteld, zakenreizen moesten er voor worden ondernomen, hotels wellicht worden besproken, dragers en sleepers, ja zelfs sleden op de Siberische vlakten en mijnarbeid in Zuid-Amerika en elders moesten worden ingeschakeld, boekhoudmachines hebben er voor gerateld. Initiatief moest worden genomen, orders gegeven, overleg heeft plaats moeten hebben. Op vele punten van onze aardbodem werd gerekend, georganiseerd, gedirigeerd, gecoördineerd en gecontroleerd en dat alles voor die doodgewone paraplu, waar alleen al zes en twintig landen mee waren gemoed. Wanneer men bedenkt dat honderden mensen, allen op hun beurt, iets hebben bijgedragen om dit eenvoudige product van menselijk vernuft tot stand te brengen, dan ziet men dat zo'n gewoon gebruiksvoorwerp de mensheid toch ook weer iets te zeggen heeft over samenwerking en begrip.

Ziet U nu een paraplu ook met iets andere ogen aan dan voorheen en niet alleen de paraplu of welk ander voorwerp ook, maar evenzeer Uw eigen aandeel in de arbeid, in het productieproces? Wij wel.

Heden overleed...

Hoe vaak volgt in de advertenties op de achterpagina van de krant op deze eerste woorden: „door een noodlottig ongeval”? De statistieken kunnen het U haarfijn vertellen. Het is precies bekend hoeveel mensen er jaarlijks sterven door eigen onachtzaamheid of door de schuld van anderen, maar ik zal U die cijfers besparen. Tonnen worden er jaarlijks uitgegeven aan de beveiliging van machines in de fabrieken en aan acties voor veilig verkeer. En toch is de lijst met doden elk jaar weer langer. Maar hoewel deze lijst het meest tot onze verbeelding spreekt, geeft het nog lang niet een totaal beeld van de ellende, die er door ongevallen wordt veroorzaakt. Heeft U er wel eens bij stilgestaan wat het betekent een arm of been te moeten missen als men daarmee in zijn levensonderhoud moet voorzien? Denkt U zich ook eens in wat het betekent aan één of aan beide ogen blind te worden.

O zeker, er bestaan zeer strenge voorschriften. Bankwerkers moeten beschermingsbrillen dragen, lassers worden geacht een bril of een laskap te dragen, een wit achterspatbord en een brandend achterlichtje voor fietsers zijn voorgeschreven, maar hoe vaak worden deze voorschriften overtreden? „Ach dokter, ik doe dat werk nu al vijftig jaar en er is nog nooit wat gebeurd; van die bril krijg ik hoofdpijn en bovendien kan ik met dat ding op mijn neus het werk niet zo goed zien”. En als je dan vertelt dat er enkele tientallen mensen in het bedrijf rondlopen die wel een oog zijn kwijtgeraakt, word je aangekeken met een gezicht van „Je liegt niet onaardig, maar ik geloof het niet”. De mensen zijn wat dat betreft net als kinderen, ze geloven pas dat de kachel heet is als ze een keer hun vingers hebben gebrand. Daarom moeten ze ook als kinderen worden behandeld, dat wil zeggen, ze moeten worden opgevoed. Een zeer belangrijke taak is hier weggelegd voor bazen en chefs die, het moet helaas worden vastgesteld,

geenszins altijd van deze plicht zijn overtuigd. Men schijnt nog altijd van mening te zijn dat metaalsplinters bang zijn voor een wit boord. Het is anders niet verklaarbaar waarom ook het leidinggevend personeel zonder beschermingsbril door de afdeling loopt. De mogelijkheid bestaat natuurlijk dat zij menen dat men alleen gevaar loopt indien men aan een draaibank werkt. Het is echter gebleken dat ruim een derde deel van de oogongevallen ontstaat door metaalsplinters die van de draaibank van de buurman afkomstig zijn en er is dus alle reden om bindend voor te schrijven dat iedereen, die zich in een metaal-draaierij ophoudt, een bril moet dragen. Als vader met luider stemme aan tafel meedeelt dat hij geen spruitjes lust, hoeft men er zich niet over te verbazen dat de kinderen die groente ook niet willen eten en zo kan het nauwelijks verwondering wekken dat in een afdeling, waar de chef geen bril draagt, ook de arbeiders onvoldoende aandacht aan hun bescherming besteden. Het goede voorbeeld is altijd nog meer waard dan woorden.

Een van de belangrijkste oorzaken van ongevallen is het verkeer. Als de fabrieksfluit klinkt, krijgt men dezelfde situatie die ontstaat als men petroleum in een mierenhoop gooit. De mensen tuimelen als mieren over elkaar de poorten uit, alsof de duivel in eigen persoon hen op de hielen zit. Men ziet fietsacrobatiek die men in een circus niet aantreft. In rijen van zes stormt men over de straat, schiet vlak voor auto's langs alsof het leven niet meer betekent dan een waardeloos stuk speelgoed. En als je je nu afvraagt waarom, dan is daarop geen antwoord, zomin als er een antwoord is op de vraag waarom iedereen naar de uitgang van de bioscoop dringt als de laatste zoen nog niet eens helemaal gegeven is. Het is zomaar een gewoonte, maar een gevaarlijke gewoonte.

Bedrijfsartsen en arbeidsinspecteurs hebben een moeizame taak bij het veilig houden van de fabriek. Wat baat het om goede voorschriften te maken als iedereen, wanneer het op naleving ervan aankomt, er met de pet naar gooit?

In vele bedrijven hangen en staan veiligheidsmiddelen, die gebruikt moeten worden als er een ongeluk gebeurt. Dat kan een gasmasker zijn, een kastje waarin flesjes met oogspoelvoestof staan, een brandblusapparaat of een eerste-hulp-kist. Kijkt er ooit iemand naar om? Is de patroon, die met masker op aanwezig behoort te zijn, er en is het masker nog goed? Hoe staat het met de inhoud van de verbandtrommel? Bestaat die misschien uit een roestige schaar en een overjarig rolletje verband?

Welke arbeider overtuigt zich er ooit van dat het in orde is? Laat hij zijn veiligheid over aan de voorzichtigheid en aan Jan Jansen, die opdracht heeft ervoor te zorgen dat alles in orde is, of beseft hij zijn verantwoordelijkheid tegenover vrouw en kinderen en let hij zelf ook eens op die dingen?

Dringt het tot hem door wat hij riskeert als hij de „veiligheid” van zijn machine buiten werking stelt omdat dit zoveel gemakkelijker werkt, althans omdat hij zich dat verbeeldt? En dan praten we nog niet eens over de financiële gevolgen, zowel voor het slachtoffer zelf als voor het bedrijf. Weken lang minder loon ontvangen, soms overplaatsing omdat door de gevolgen van het ongeval het vroegere werk niet meer kan worden gedaan, met als gevolg vaak minder verdiensten. In het ergste geval invaliditeit, het niet meer kunnen werken. En voor de gemeenschap jaarlijks een verlies van miljoenen dat voorkomen kan worden en waardoor goedkoper zou kunnen worden geproduceerd, een grotere export mogelijk zou zijn, waardoor dus de werkgelegenheid zou toenemen.

Het is de taak van ieder van ons ervoor te zorgen dat er een zo groot mogelijke graad van veiligheid heerst in het bedrijf, niet alleen in het eigen belang, maar ook in dat van degene die naast ons staat en in wijder verband in dat van de gehele gemeenschap.

G. C. Soeters. arts.

AFSCHEID S. v. ZUYLEN

Op Zaterdag 19 Februari, nam de heer S. v. Zuylen afscheid van zijn collega's in de Ketelmakerij.

Vergezeld van zijn echtgenote werd hij om 9 uur door zijn collega's in het schaftlokaal Oost — dat voor deze gelegenheid feestelijk was versierd — ontvangen. Nadat hij had plaatsgenomen werd hij allereerst toegesproken door baas Keemink, die hem dankte voor de prettige wijze waarop hij met hem had samengewerkt en hem een voorbeeld voor de anderen noemde.

Hierna sprak collega v. Leeuwen, die hem namens alle collega's dankte voor de hulpvaardigheid die hij steeds had betoond en hem, als blijk van waardering, namens chef, bazen en collega's een ligstoel aanbood, waarbij hij wenste dat het de scheidende nog vele jaren gegeven zou worden zijn welverdiende rust in deze stoel door te brengen. Ook mevr. v. Zuylen werden bloemen aangeboden voor de trouwe hulp welke zij al die jaren voor Siem was geweest. Daarna was het woord aan de heer Speelman, die hem met enige hartelijke woorden de bekende enveloppe met inhoud overhandigde als „appeltje voor de dorst“.

Nadat v. Zuylen allen dank had gezegd voor de cadeaux en de prettige samenwerking en ook, in het bijzonder, zijn nog jonge maatje bedankte, werd met een driewerf hoera afscheid genomen.

J. v. d. S.

AFSCHEID VAN KETELMAKER DE NOOIJER

(zie ook ons Februari-nummer)

Op Vrijdag 4 Maart jl. vond dit afscheid plaats in het schaftlokaaltje nabij de Gieterij.

Zeer velen waren aanwezig om hun collega uitgeleide te doen en op eenvoudige, maar treffende wijze heeft men uiting gegeven aan de waardering voor zijn arbeid en zijn sterk ontwikkeld gevoel voor rechtvaardigheid.

De Nooyer, die met zijn echtgenote, dochter, schoondochter en kleindochter om even 9 uur arriveerde, werd verwelkomd door de heer Speelman, die al spoedig het woord gaf aan baas Keemink. Deze hoopte dat er op de 3 moeilijke jaren die voorbij gingen (De Nooyer is geruime tijd ziek geweest. Red.) een gelukkig aantal jaren zou volgen.

Collega Kieviet, een geboren redenaar, sprak over „alles en nog wat“. Het sterk ontwikkeld rechtvaardigheidsgevoel en de grote mate van gemoedelijkheid, waarover De Nooyer beschikte, kwam hierin tot uiting en als waardering voor dit alles bood hij hem een fraai polshorloge aan.

Mevrouw De Nooyer ontving een prachtig bouquet bloemen.

De bekend geworden enveloppe (van het Afscheidsfonds) werd door de heer Speelman overhandigd en met een driewerf hoera! besloot men dit gezellig samenzijn.

Red.

VERENIGINGSMEDEDELINGEN

Secr.: M. P. v. d. Borden, Groen v. Printsterstraat 51, R'dam

PROGRAMMA

voor het elfde jaarfeest in

RIVIERA-HAL	Feestgebouw
16, 23, 30 April	COURZAND
en 7 Mei.	14 en 21 Mei

Aanvang 20 uur

- 1 WILLY VERVOORT opent het programma en stelt aan U voor:
- 2 JOHNNY MEYER, Neêrlands onovertroffen accordeon-virtuoos
- 3 TONNY BOUCHER, de charmante radio-cabaretière
- 4 DUNJA SISTERS, hogeschool der acrobatiek
- 5 FRANSKY, musical comedian
- 6 ANNEBELLE'S & CO, revue van muziek, zang en dans
- 7 WILLY VERVOORT, goede gijn behoeft geen krans

Pauze

- 8 CO VAN DER HEIDE WIJMA met z'n verzoekprogramma
- 9 ANNEBELLE'S & CO met liedjes uit de goede oude tijd
- 10 FRANSKY, de all-round artist
- 11 RILE BROTHERS, cascadeurs
- 12 WILLY VERVOORT zorgt voor een daverend slot

Na afloop **BAL**,
verzorgd door ons amusementsorkest
Melody & Rhythme.

Aangezien in de zaal een uitstekende geluidsinstallatie aanwezig zal zijn zullen er **GEEN** plaatsen voor hardhorenden worden gereserveerd.

Bewaar dit programma voor de feestavond.

ZWEMMEN

Op onverklaarbare wijze is in ons laatste nieuws niet opgenomen dat de heer T. v. d. Stoep wederom als Commissaris van materiaal is benoemd. Hiervoor nederig excuus, Teun. Het materiaal is

duur, maar in jouw handen weten wij het goed verzorgd, hetgeen ons veel geld bespaart.

Witte vlinders teer en fijn,
vlinders die van koude leven....

Rondom het huis ligt een witte, zware vacht, getast op de dennen en conyferen. Beseft U de moed van het bestuur om in deze overwintering te zitten dokteren aan het zomerprogramma?

Er waren voorstellen in velerlei vorm. Voor U is het belangrijk te weten dat op:

- 16 Mei** het zwemmen in het Oostelijk bad eindigt. Bij voldoende deelneming zal alleen gelegenheid worden gegeven voor het diploma I, II en III te zwemmen.
- 25 Juni** er onderlinge wedstrijden voor klein en groot en er op
- 2 Juli** een 1 en 2 km zwemtocht in de Gem. werkhaven gehouden worden
- 16 Juli** er een 5-kamp gezwommen en
- 30 Juli** een Polo-tournoi gespeeld wordt.

Voor de traditionele fabriekswedstrijd, uitgeschreven door W.E.K., is **20 of 27 Augustus** gereserveerd.

Binnenkort zullen de eisen voor het diploma-zwemmen worden bekend gemaakt. U zult zien dat, om hieraan te kunnen deelnemen, flink zal moeten worden geoefend.

En dan de wedstrijden! Niemand zal kunnen ontkennen dat de prestaties bij het wedstrijdzwemmen flink zijn achteruitgegaan.

Van bestuurszijde zal getracht worden in het buitenbad extra tijd beschikbaar te krijgen voor training; aan de leden dan de plicht om te tonen dat ook zij willen.

Meer wedstrijdzwemmers moeten zich melden. Daar toe moet ons ledental omhoog! Leden werven leden! Waar blijven de jongens van onze leerscholen?

„Zorg dat je er bij komt!”

N.

FOTOCUB

Onze leden, die op 10 Febr. aanwezig waren bij de lezing van de heer H. de Groot met projectie van kleurenfoto's, zullen hier stellig geen spijt van hebben gehad. De heer De Groot had er zeer

veel werk van gemaakt door verschillende landkaartjes te tekenen, waarvan hij in zijn causerie vooraf uitleg gaf, zodat we bij het projecteren van de foto's precies konden zien waar ze gemaakt waren. Het was een zeer prettige en leerzame avond, daar de spreker ook nog enkele tips voor belichtingstijden bij het maken van kleurenfoto's gaf.

Op 21 April volgt weer een interessant onderwerp, want dan komt de heer P. de Korte (foto Bakhuizen) spreken over „Tabletop” fotografie, die leuke tafelfotografie met poppen e.d. Het is verwonderlijk zoveel aspecten als de fotografie biedt; de „tabletop” fotografie is er een van en wat meer zegt: iedereen kan dit beoefenen! Verzuimt U deze avond dus niet, want U zult verrijkt met deze wetenschap huiswaarts keren. De waarde van deze tak der fotografie is bewezen en heeft reeds vele beoefenaars gevonden.

Mocht het U eens overkomen dat een voorgenomen

LENTE

Foto D. Bouman

fototochtje verijdeld wordt (en dat kan door inktzwarte onweersluchten of gietbuien), wel, de „tabletop” fotografie geeft dan uitkomst om toch Uw liefhebberij te beoefenen.

Vrienden, we hebben deze maand weer een gevarieerd en interessant programma, samengesteld onder de leuze „Elk wat wils”.

Programma April '55:

- 7 April** Het maken, afmonteren en zo mogelijk vertonen van Diapositieven (lantaarnplaatjes).
- 14 April** Stilleven en bloemenfotografie. Toestellen meebrengen s.v.p.
- 21 April** „Tabletop” fotografie door P. de Korte (ass. foto Bakhuizen).
- 28 April** „Onder de Schijnwerper”; beoordeling Foto v. d. Maand, onderwerp: Winterfoto. Tevens bespreking volgend onderwerp: Standbeeld-foto.

Terwijl ik dit schrijf is het nog zeer koud, maar we hopen dat, als U deze regels leest, de lente werkelijk gekomen is en we U dus allen weer geregeld op onze clubavonden kunnen verwachten.

Jaap B. secr.

KLAVERJASSEN

Wij, Plaatwerkers, zijn op 3 Maart jl. weer de gasten geweest van de Klaverjasclub.

Het was weer een genoeglijke avond met koffie, maar voor ons, jammer genoeg, met slechte resultaten, want

na 3 x 2000 punten gespeeld te hebben zaten de plaatwerkers tegen een achterstand van $\pm$ 8500 punten aan te kijken. Dat is vrij veel, maar als verontschuldiging voeren wij aan dat wij werden geplaatst tegenover nagenoeg het gehele eerste tiental van W.E.K. (een

hele eer!) Wij haalden er uit wat er in zat, doch wij tobden nogal met verzaken — wat beslist door W.E.K. soepel werd opgevat — doch dat ons spel bleef drukken.

Er waren 9 koppel-prijzen, waarvan wij er 4 toegevoegd kregen. Van de 26 koppels kwamen de plaatwerkers pas op de 10e plaats met als hoogste 5751 punten. Dus plaatwerkers, beter gaan spelen of zwakere tegenspelers kiezen!

Het geheel stond onder leiding van het bestuur van de Klaverjasclub en wij zeggen hun nogmaals dank voor deze genoeglijke avond.

C. J. v. Eysden

Er is ook gesproken over een driekamp, bijvoorbeeld ploegen van minstens 10 koppels uit verschillende afdelingen, die dus gezamenlijk tegen W.E.K. zouden klaverjassen.

Te zijner tijd zullen wij U hierover berichten.

WANDELEN

In de laatste week van Juni hoopt de W.S.V. Dockyard, met medewerking van de W.K.R. (Wandel Kring Rotterdam) een avond-

4 daagse te organiseren op Tuindorp Heyplaat. De afstanden bedragen 10 en 15 km per avond, zodat de jeugd van Heyplaat en omstreken ook eens in de gelegenheid komt de benen te strekken. Het is tevens een goede gelegenheid om de kinderen van het personeel van de R.D.M. en de N.W. tot elkander te brengen.

De jeugd, die zich voor de Jeugdgroep van W.S.V. Dockyard wil opgeven, kan zich melden bij de heer C. Maas, Rondolaan 105b. Zij moeten de leeftijd van 10 jaar hebben bereikt.

Van deze gelegenheid maken wij tevens gebruik ons clublied bekend te maken.

M. Maas
Marsleider

Dockyard Wandellied

Wijze: The happy wanderer Tekst: M. Maas

Wij zijn de Dockyard Wandelclub,
van alle rang en stand,
en wandelen gezamenlijk
door 't ganse Nederland
Falderie, faldera, enz.

Wij doen ook mee aan wandelsport,
Ja allen, groot en klein,
want deze sport die is gezond,
en wij voelen ons zo vrij.
Falderie, enz.

De kilometers glijden dan
onder de schoenen door,
en lopen wij een blaartje op,
dan prikken wij dat door.
Falderie, enz.

Wij lopen graag in de natuur,
door bos en over hei.
Langs grachten van een grote stad,
zo vrolijk, frank en vrij.
Falderie, enz.

Wij zingen liedjes, keer op keer,
en dat gaat naar ons zin,
om na ons werk te wandelen,
dat houdt de moed erin.
Falderie, enz.

Kopy voor het April-nummer moet uiterlijk
Maandag 11 April in ons bezit zijn.

Redactie

Op 12 Februari 1955 nam de heer

S. LAGENDIJK,

plaatwerker van beroep, geboren 23 Maart 1889 en wonende Brielselaan 106 te Rotterdam, met pensioen afscheid van de R.D.M., waar hij vanaf 24 Juni 1904, met een aantal onderbrekingen, werkzaam was.

Op 19 Februari 1955 ging de heer

S. P. VAN ZUYLEN,

plaatwerker van beroep, geboren 4 October 1889 en wonende Doedestraat 51 b te Rotterdam, met pensioen, nadat hij van 29 Mei 1925 af, met een aantal onderbrekingen, werkzaam was bij de R.D.M.

Op 26 Februari 1955 nam de heer

A. VAN DER GRAAF,

mach.houtbewerker van beroep, geboren 1 Maart 1887

en wonende van Duylstraat 78 te Rotterdam, met pensioen afscheid van de R.D.M., waar hij van 15 Juni af, met een korte onderbreking, werkzaam was.

Op 5 Maart 1955 ging de heer

A. A. SLAGBOOM,

bankwerker van beroep, geboren 17 April 1889 en wonende Mijdrechtstraat 14b te Rotterdam, met pen-

sioen, nadat hij van 28 Augustus 1906 af, met een onderbreking van bijna 3 jaar, werkzaam was bij de R.D.M.

Op 12 Maart 1955 nam de heer

H. ROOS,

klinker van beroep, geboren 9 Maart 1890 en wonende Clemensstraat 54a te Rotterdam, met pensioen afscheid van de R.D.M., waar hij van 26 Februari 1923 af werkzaam was.

AFSCHEID J. J. WERTZ
(Zie De Wakker van Jan. jl.)

IN MEMORIAM

Op 23 Februari 1955 overleed de heer

C. VAN HEES,

brander van beroep, geboren 14 Augustus 1896 en gewoond hebbende Spanjaardstraat 87 te Rotterdam. Hij was van 10 Februari 1915 af, met een onderbreking van 6 jaren, werkzaam bij de R.D.M.

Op 4 Maart overleed de heer

A. DE BREE,

doksjuwer van beroep, geboren 23 Januari 1900 en gewoond hebbende van der Poelstraat 49 te Rotterdam. Hij was van 10 November 1947 af werkzaam bij de R.D.M.

Dat zij rusten in Vrede.

DANKBETUIGINGEN

Namens moeder en de kinderen betuig ik mijn dank voor het medeleven van U allen, zowel van de Directie, het Bestuur, de Leden van W.E.K. en vrienden, bij het overlijden van vader. F. Sebus

Voor de mooie cadeaux, die ik van bazen en collega's mocht ontvangen bij mijn afscheid van de R.D.M., betuig ik hiermede, ook namens mijn vrouw, van harte mijn dank.

A. v. d. Graaf

OPLOSSING FEBRUARI-PUZZLE

5-16-9-4	of	5-11-14-4
11-2-7-14		16-2-7-9
8-13-12-1		3-13-12-6
10-3-6-15		10-8-1-15

In totaal werden door ons 38 oplossingen ontvangen, waarvan er slechts 3 foutief waren.

Uit de 35 goede oplossingen werden de twee prijswinnaars geloot; het waren deze keer: mevrouw M. B. v. Tilburg, Rondolaan 35, Rotterdam en de heer J. den Heyer, Amelandseplein 40b, Rotterdam. Zij kunnen hun prijs van f 2,50, bij de penningmeester van W.E.K. in ontvangst nemen.

DOCKYARD-PUZZLE

(Ingezonden door J. M. J. Udo)

HORIZONTAAL: 1 vlinder, 8 Chin. lengtemaat, 10 vreemde munt, 17 persbureau, 21 exerceren, 25 meek. lichaam, 29 stand, 30 vrouwenhoofddeksel, 31 gemoedsbeweging, 32 werkplaats 34 vervoermiddel, 39 handelwijze, 43 werpkoord, 48 dagorde, 52 vochtig, 57 vulkaan, 58 inhoudsmaat, 59 gemeenschappelijk bouwland, 62 voegwoord, 64 aalachtige vis, 66 warenhuis, 67 toon, 68 dorpe in Friesland, 69 model, 70 voorzetsel, 71 stad in Engeland, 72 geestdrift, 73 snelschrift, 74 houten blok om seilen op te slaan (Ind.), 75 kweekgras, 76 hitje, 77 vaartuig, 78 plotseling.

VERTICAAL: 1 deel van het hoofd, 2 plooi, 3 akelig, 4 pers. vnv., 5 faam, 6 besmettelijke ziekte, 7 aanw. vnv., 8 familie-lid, 9 afnemend in dikte, 10 kneedbare substantie, 11 toon, (letterkeer), 12 smart, 13 pas geleden (afk.), 14 tijdrekening, 15 Britse Marine (afk.), 16 geneesheer, 18 voorzetsel, 19 voorzetsel, 20 gooi, 21 meisjesnaam, 22 kledingstuk, 23 slot, 24 streektal, 26 bank in zee, 27 onrechtmatig iets toeigenen, 28 plant, 33 vr. familie-lid, 34 dierengeluid, 35 inhoudsmaat, (afk.), 36 gewicht, 37 graansoort, 38 gedachte, 40 uniek, 41 evenredig deel, 42 Ind. muziekinstrument, 43 weelde, 44 vlaktemaat, 45 sportterm, 46 slakv. kettingradertje in een uurwerk, 47 zandig buitenstrand op Ameland, 49 echtgenoot, 50 inw. orgaan, 51 vervoermiddel, 52 jongensnaam, 53 drank, 54 ver (Gr.), 55 Arab. opperhoofd, 56 zwemvogel, 60 vloeiplaats, 61 soort onderwijs, 63 toon, 64 oude vrouw, 65 aanlegplaats.

Oplossingen moeten uiterlijk 15 April in ons bezit zijn. Op de enveloppe vermelden: Puzzle en deze te adresseren aan Redactie De Wakker, Bisonstraat 14, Rotterdam ZII. Voor goede oplossingen stellen wij twee prijzen, elk van f 2.50 beschikbaar.

